

Reflexions sobre la retransmissió de la missa

Dm, 2/06/2020 per El Bon Pastor

[El Bon Pastor](#)

Mig en broma, mig seriosament, des del Departament de comunicació de Montserrat solem dir que el nostre objectiu per a les retransmissions de la missa és assolir una audiència zero. Això voldria dir que tothom podria anar personalment a l'església, que no hi hauria malalts ingressats o ancians impedits a les residències. Tanmateix, la realitat del món en què vivim ens ensenya que aquesta participació unànime només l'assolirem en la litúrgia celestial, a la presència del Gran i Únic Sacerdot. Mentrestant, aquí, haurem de continuar treballant amb la càmera i el micròfon!

La situació actual en què ens hem trobant durant els darrers mesos a causa del COVID-19, en què s'han hagut de suspendre les celebracions de la missa amb presència de fidels, ha posat en primer pla (i mai tan ben dit) la necessitat de les retransmissions televisades de l'Eucaristia. Catedrals, parròquies i comunitats religioses han abocat els seus esforços a facilitar que els cristians poguessin participar espiritualment i telemàtica de la Taula del Senyor. A part d'algunes retransmissions ja habituals, hem vist com molts utilitzaven les noves tecnologies, especialment el Youtube, per portar la Paraula a les llars confinades del nostre país.

Aquest fenomen ens pot ajudar a fer algunes reflexions sobre les retransmissions de la missa. Parlem en concret de les retransmissions de l'Eucaristia, no d'altres pregàries que també puguin viatjar a través de les ones o de la fibra òptica. Una cosa és pregar Laudes o Vespres (per exemple) a través d'una retransmissió, en comunió amb l'assemblea, i l'altra és assistir virtualment a una Eucaristia, en què la plena participació sempre es veurà afectada per la no presència física a la celebració.

Un primer punt a destacar és, doncs, el gran servei que poden oferir els mitjans de comunicació en la tasca pastoral i d'evangelització. Si aquest és un fet que ja havíem pogut constatar amb anterioritat, el confinament actual ens l'ha demostrat abastament. L'Església, des de l'antiguitat, sempre s'ha caracteritzat per saber utilitzar els mitjans més moderns per predicar la Paraula. Ara tampoc no podem quedar al marge de la revolució comunicativa del món actual. Com molts estan fent ja, hem d'entrar en l'univers no només de la ràdio o la televisió, sinó també en el de les xarxes socials. El confinament ha posat especialment de manifest com d'important és la retransmissió de la missa per a tots aquells que no poden desplaçar-se personalment a l'església. Em deia un bon amic, capellà de dos hospitals, que feia impressió veure aquests dies com els malalts veien i vivien la missa a través de la celebració dominical a Montserrat. Les dades ens confirmen aquest fet. La missa de Montserrat ha tingut una audiència acumulada de 200.000 persones cada diumenge durant el confinament, amb puntes com el Divendres Sant amb 300.000 espectadors o 400.000 durant la Vetlla Pasqual.

Ara bé, què passarà quan retornem a la nova normalitat? Malauradament sempre hi continuarà havent persones que per malaltia, per edat o per altres circumstàncies estaran impedides d'assistir personalment a la celebració eucarística. Els altres, però, poden córrer el risc d'haver-se acostumat a anar a missa el diumenge des del sofà de casa. Tanmateix, amb això no n'hi ha prou. La

plena participació en el Sagrament del Cos i de la Sang de Crist només té lloc a través de la presència física.

Mons. Manel Nin, exarca apostòlic per als catòlics de ritu grec a Grècia, escrivia fa uns dies sobre els riscos litúrgics de l'«on line». Ho comparava amb una antiga heretgia cristològica, el docetisme. Quedar-se només amb la retransmissió de la missa, sense acudir-hi personalment, implicaria viure una sacramentalitat desencarnada, allunyada de la materialitat necessària. En el fons, seria no prendre's seriosament l'Encarnació del Crist. És aquesta una feina pedagògica que els pastors també haurem de continuar fent per situar l'Eucaristia en el lloc que li correspon en el si de la vida espiritual del cristià. Però, des d'un altre punt de vista, hi ha encara un altre risc de les retransmissions de la missa a través de la televisió: l'adopcionisme. És a dir, l'extrem oposat del que ens parlava Mons. Nin: no prendre's seriosament la dimensió divina de la litúrgia. Les retransmissions, amb el seu detallisme i totes les seves necessitats operatives, poden oblidar-se del Misteri, d'allò Sagrat que hi ha en tota acció litúrgica i, especialment, en l'Eucaristia.

La cada vegada més forta presència dels mitjans audiovisuals en les nostres celebracions ens ha de fer també reflexionar sobre com utilitzar-los i en quines condicions.

Bernat Juliol